

שיחת השבוע

יש חדש

מבצע של אור

צעירי חב"ד נערכים למבצע הגדול של הבאת אור החנוכה להמוני בית ישראל. אלפי פעילים יביאו את שמחת החג לכוחות הביטחון, למואשפזים במרכזים רפואיים, לקשישים בבתי אבות, לריכוזי עולים ואף לבתי כלא ועוד, ויזכו את הציבור בהדלקת הנרות. חנוכיות ענק יוצבו במרכזי הערים ויפרסמו את נס חנוכה. בכבישי הארץ ינועו אלפי כלי רכב נושאי חנוכיות ואף הם יתרמו לפרסומי ניסא' בחוצות הערים. לקראת החג הופיע מגוון חומרי הסברה, מעלונים למבוגרים ולילדים על החג ומצוותיו ועד חוברת ממצה על חנוכה. להשיג בבתי חב"ד.

האור ינצח

מטה צעירי חב"ד למען נפגעי הטרור עם בתי חב"ד ברחבי הארץ מקיים סדרת אירועים של הדלקת נרות פומבית בססמה 'האור ינצח', בסימן הזדהות עם המשפחות השכולות, הפצועים ונפגעי הטרור.

שבת אחים – חנוכה

ההרכב המשפחתי שבט אחים משיק אלבום חדש – בימים ההם בזמן הזה, ניגוני חנוכה, עם אמון הקלרנית חיליק פרנק. ביצועים אינסטרומנטליים בהשפעה כליזמרית וקלסית. טל' 050-6962026.

זמני השבוע

ניוירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:15	4:46	5:18	4:31
5:19	5:52	6:14	5:31

המולד: יום חמישי, 4 לפנות בוקר, 52 דקות ו7 חלקים
ראש-חודש טבת: ביום השישי

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליוחת
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אין כל חדש תחת השמש

סמאות שנתפסות כחדשניות ועכשוויות הן למעשה שידור חוזר של אותם מסרים מלפני מאה, אלף ואלפיים שנה. לא רק התכנים זהים, גם המילים ממש

חנוכייה בחברון. אור הנצח של עם הנצח (צילום: מנדי הכטמן)

צעירים מרגישים שהם ניצבים על פסגת ההיסטוריה. הם נושאי הקדמה, הטכנולוגיה, החידושים המעורכנים. לעתים הם מביטים בבזו בדור המבוגר יותר, שאינו מצליח לאמץ במהירות את האופנות החדשות.

אבל זאת אשליה. הצעירים האלה שוכחים שבדיוק כך הרגישו

אבותיהם במשך כל הדורות. גם הם, ה'מיושנים' של היום, האמינו בשעתו שהם נושאי הקדמה והחדשנות ולגלו על הזקנים שבימיהם. את האשליה הזאת ניסח קוהלת במילים הנפלאות: "מה שְׁהִיָּה, הוא שְׁהִיָּה; ומה שְׁנַעֲשֶׂה, הוא שְׁנַעֲשֶׂה; וְאִין כֹּל חֶדֶשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ."

אבל נשארנו יהודים לא בזכות אותם צעירים 'חדשניים'. הם לדאבוננו נטמעו ואבדו ולא נותר מהם שריד. נשארנו יהודים בגלל יהודים 'מיושנים', עקשנים וסרבנים, שלא רצו לראות את 'אור' הקדמה ובחרו להחזיק בדתם ובמורשתם.

דרך בכיוון אחד

זו בעצם תמציתו של חנוכה. המאבק באותם ימים לא ניטש בין יהודים ליוונים בלבד. היו המתיוונים, צעירים יהודים מודרניים, שהאמינו כי יש לאמץ את התרבות ההלניסטית המודרנית ולנטוש את היהדות המתבדלת.

אבל מהר מאוד התברר כי דרך זו מוליכה בכיוון אחד בלבד – מן היהדות החוצה. הדור הראשון של המתיוונים ניסה לשלב את התרבות היוונית עם המסורת היהודית. הדור השלישי כבר בעט ביהדות, בז לה ושאלה להיות יווני לכל דבר.

כשאנו מדליקים את נרות החנוכה, כדאי שנזכור את הלקח הנצחי. הקיום היהודי תלוי בשמירת הייחודיות היהודית דווקא ובעמידה עקשנית על הדבקות בתורת ישראל ובמצוותיה. הערכים האנושיים משתנים ומתחלפים, אבל ערכי היהדות נשארים לנצח, ועמם אנחנו, העם הנצחי. חנוכה שמה.

מול הפיתוי

גם ההיסטוריה חוזרת. סמאות ורעיונות שנתפסים כחדשניים ועכשוויים הם למעשה שידור חוזר של אותם מסרים מלפני מאה, אלף ואלפיים שנה. לא רק התכנים זהים, גם המילים ממש. וגם את זה אמר קוהלת: "יש דָּבָר שְׁיֵאמַר רָאָה זֶה, חֶדֶשׁ הוא; כְּבָר הָיָה לְעֵלְמִים, אֲשֶׁר הָיָה מְלֻפְּנֵנוּ."

אנחנו רגילים לשמוע בימינו טענות שהתורה 'מיושנת' ושעלינו להיות חלק מהעולם הנאור. זו נשמעת טענה מודרנית ומתקדמת, אבל היא ישנה ועתיקת יומין. בדיוק המילים האלה נשמעו מפי אנשי היבסקציה ברוסיה הקומוניסטית ומפי המתבוללים בגרמניה. אותה ססמה הניפו המשכילים לפני מאתיים שנה והמתנצרים בספרד לפני חמש מאות שנה. אותם רעיונות היו בפיהם של המתיוונים לפני אלפיים שנה ושל עובדי הבעל והעשתורת לפני שלושת אלפים שנה.

היהדות, שדגלה בססמה "עם לבדד ישכון", עמדה מאז היווסדה במאבק מתמיד מול מגמות של התבוללות והתערות בתוך העולם הגדול.

מטרת שליחותו של המלאך

אחיו ולמלא את השליחות עד תומה.

דבקות בשליחות

לכן נשלח אליו המלאך גבריאל דווקא, מפני שגבריאל עניינו גבורה ודין. תפקידו היה לערום קשיים על יוסף בדרכו למלא את רצון אביו, באמרו ליוסף: "הסיעו עצמון מן האחוה". מדבריו יוסף יכול היה להתרשם שיחסם של אחיו כלפיו שלילי כל-כך, עד שהדבר ניכר גם לעיני אדם זר. ובכל-זאת, בצדקתו הגדולה התעלם יוסף מכל האזהרות והלך במסירות נפש למלא את השליחות שהטיל עליו אביו.

יוסף עשה זאת מפני שהיה מחובר לחפצו הפנימי של אביו ולא לציווי החיצוני בלבד. אילו היה מעמיד לנגד עיניו את הציווי עצמו, היו לו כל הסיבות לחזור ולומר שמילא את השליחות ולא מצא את אָחיו. אבל הוא ביקש להשלים את חפצו ותשוקתו של אביו – לדעת את שלום האחים – ולכן לא נח ולא שקט עד שאכן מצא את אחיו והלך אליהם.

(התוועדויות תשמ"ג, כרך ב, עמ' 696)

אמרת השבוע

סביבון פעיל

האדמו"ר רבי אליעזר הגר מוויז'ניץ, בעל 'דמשק אליעזר', היה מעורר תמיד על הצורך לפעול להפצת אור התורה ולא לשקוט על השמרים. פעם אחת, בימי החנוכה, אמר:

"מנהג ישראל לשחק בימי החנוכה בסביבון קטן שעליו כתובות האותיות: נ-ג-ה-ש – נס גדול היה שם [בארץ ישראל נ-ג-ה-פ – נס גדול היה פה]. ולכאורה נשאלת השאלה: אם המטרה היא לפרסם את נס חנוכה, מדוע לעשות זאת על-גבי סביבון קטן ולא באמצעות שלטים מאירי פעיל ומתנועע, משלטי ענק התלויים בחוסר תנועה".

פתגם חסידי

"מלכות יוון נמשלה לנמר, שתכונתו עזות. החשמונאים נטלו את התכונה הזאת והעזו להילחם בצבא גדול וחזק פי כמה וכמה מהם, וכשנטלו מהם את העזות – כשל כוחם" (שם משמאל)

ועדיין נדרש הסבר לשם מה שלח הקב"ה את המלאך גבריאל אל יוסף, בשעה שגם בדרך הטבע היה יוסף יכול למצוא את אָחיו על-ידי פנייה אל עוברי אורח בסביבה.

אל פני הסכנה

הדבר יובן מתוך התבוננות בדברי המלאך אל יוסף. על המילים "נָסְעוּ מִזֶּה פִּי שְׂמֵעֵי אֲמָרִים נִלְכָּה דְתִינָה" רש"י מפרש: "נסעו מזה – הסיעו עצמון מן האחוה. נלכה דותינה – לבקש לך נכלי דתות שימיתוך בהם". כלומר, המלאך לא בא לכוון את יוסף אל מקומם של אחיו, אלא להתריע לפניו על הסכנה האורבת לו מפניהם.

המלאך נשלח כדי להעמיד את יוסף במבחן ולראות עד כמה הוא דבק במילוי שליחותו של אביו. לכאורה היו ליוסף כל הסיבות לשוב אל אביו לאחר שלא מצא את אחיו בשכם. הרי אביו שלחו לשכם, והוא מילא את השליחות, הלך לשם ולא מצא את אחיו. על אחת כמה וכמה שהייתה לו הצדקה גמורה לשוב לאחר שהמלאך הזהירו מפני המזימות שאחיו חורשים עליו. אך יוסף היה נחוש למצוא את

בשעה שהלך יוסף בשליחותו של יעקב אביו לראות את שלום אחיו ואת שלום הצאן, מתארת הפרשה: "וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ, וְהָיָה תֵּלֶה בְּשָׂרָה. וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לְאָמֵר, מַה תִּבְקֶשׁ". רש"י מעתיק את המילים "וימצאהו איש", ומפרש: "זה גבריאל, שנאמר: והאיש גבריאל".

מדוע נדחק רש"י לפרש שה'איש' הוא מלאך? הלא עניינו של רש"י לפרש את 'פשוטו של מקרא'. במקרא כתוב 'וימצאהו איש', והכוונה בפשטות שזה היה אדם מקומי; ואולם רש"י רואה לנכון לפרש שזה היה המלאך גבריאל.

מי מחפש

אלא שההכרח לפרש שמדובר במלאך ולא בעובר אורח נובע מן המילה "וימצאהו". לכאורה היה צריך להיכתב "ויפגשהו". מדוע נאמר "וימצאהו"? מכאן שהאיש חיפש את יוסף. זה לא היה סתם אדם מהאזור, אלא מי שהיה לו ידע מוקדם על יוסף והוא חיפש אותו. מכאן שזה היה המלאך גבריאל שהתחזה לאדם.

מן המעיין

חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוז, רב כרמי יוסף

שם לא קשור

"מאי חנוכה" (שבת כא). שלא כמו שאר המועדים, ששייכותו של השם למהות החג ברורה ומובנת, השם 'חנוכה' אין לו קשר ישיר לא לניצחון המלחמה ולא לנס הנרות.

(עיטורי תורה)

הכול מודים

הטעם שקבעו את הנס על השמן ולא על ניצחון המלחמה הוא מפני שבנס הניצחון יש פתחון פה לספקנים לומר שמקרה הוא ולא יד ה', כי יכול לקרות שרבים ייפלו ביד מועטים. אבל בנס פך השמן אין שום מקום לומר שמקרה הוא, והכול מודים שמאת ה' הייתה זאת.

(מטה משה)

מידה כנגד מידה

"מצווה להניחה על פתח ביתו מבחוץ" (שבת כא). היוונים העזו לפרוץ פרצות בבית המקדש. הם רצו לעשות מרשות היחיד רשות הרבים. עשה הקב"ה מידה כנגד מידה, שבחנוכה תתגלה הקדושה גם ברשות הרבים.

(חידושי רי"ם)

עקירת ההרגלים

"מצוותה עד שתכלה רגל מן השוק" (שבת כא). המצווה של נר חנוכה צריכה להשפיע על היחיד

עד "שתכלה רגל מן השוק" – שתעקור ממנו את ההרגלים הגשמיים ואת המידות הגסות שבהם הוא קשור בתוך ה'שוק', בתוך העולם החומרי.

(חידושי רי"ם)

חנוכה מעורר

"פתילות ושמנים שאין מדליקים בהם בשבת, מדליקים בהם בחנוכה" (שבת כא). אפילו נשמות כאלה – נר ה' נשמת אדם" – שהשבת אינה מעוררת אותן ואין לה השפעה עליהן, בכוחו של חנוכה לעוררן.

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

הניצחון על החושך

על הפסוק "וחושך על פני תהום" נאמר במדרש (בראשית רבה) "זו מלכות יוון". לכן כשנגאלו ישראל וניצחו את היוונים, נעשה הנס על-ידי נרות וקבעו יום טוב של חנוכה.

(שפת אמת)

זמן ניסים

זמן ההדלקה הוא משתשקע החמה. כי היום רומז על הנהגת העולם בטבעו ובמנהגו, אבל הלילה מורה על הניסים שלמעלה מהטבע; הלילה מסוגל ביותר לניסים.

(המהר"ל)

נר חנוכה בבית הכומר

הרב אחז בידיו חנוכייה, נרות ומגש סופגניות, נשם נשימה ארוכה ונקש על דלת ביתו של הכומר. כשזו נפתחה הביטו בו עשרות עיניים בהפתעה מוחלטת. "אנחנו באמצע סדנה", אמר הכומר, שנדהם מהביקור הלא-צפוי, "אך בבקשה, היכנס".

זה קרה לפני שש שנים בעיר בְּלִיה צָרְקָה שבאוקראינה. שליח חב"ד, הרב מאיר הולצברג, החל לפעול לאיתור ניצוצות יהודיים בעיר. הוא הוזהר כי עליו לדאוג לביטחונו, מחשש שאנטישמנים או שיכורים יפגעו בו, ולכן חיפש מאבטח שישמור עליו.

בתחילה התקשה למצוא מאבטח שימדי בתפקידו, עד שמצא את ויקטור שימניוק. תפקידו היה להשגיח על סביבת ביתה של משפחת הולצברג בשעות הלילה.

אלא שבמקום להתכנס בביתן השמירה ניצל ויקטור כל הזדמנות לפתוח בשיחה עם הרב הולצברג ולהציף אותו בשאלות פילוסופיות ותאולוגיות. הוא ביקש לחקור את משמעות החיים ביהדות, וככל שקיבל מענה לשאלותיו, גבר תאבונו לדון בעוד ועוד סוגיות.

התברר לרב הולצברג כי חוסנו הגופני של מאבטחו האישי אינו סותר את האינטליגנציה הגבוהה שחונן בה, חריפות מחשבתו ויכולת העמקתו בסוגיות מורכבות. שעות רבות בילה בשיחות עמו ובמתן תשובות לשאלותיו, ונראה היה כי הדברים מוצאים חן בעיני ויקטור. לא חלף זמן רב והארץ החליט כי רצונו להיות יהודי. הוא לא המתין להליך הגיור אלא החל לחבוש כיפה לראשו.

אלא שמגרעת אחת הייתה לוויקטור: אופיו הנצחני. הוא אהב את הוויכוח. יכול היה לצאת לרחוב, לעצור עובר אורח באמתלה כלשהי, ולגרור אותו להתנצחות דתית. ויקטור היה משמיע את דעתו הנחרצת בשלילת הנצרות ובעדיפותה של היהדות ושם את הנצרות ללעג.

במקביל לעבודתו כשומר עסק ויקטור בתליית מודעות פרסום. לשם כך יצא פעמים רבות לעיירה סקווירה הסמוכה. יום אחד פגש שם את הכומר. באותו רגע זנח את עבודתו ומיהר לפתוח בוויכוח עם הכומר. בשיחותיו שילח לעבר הכומר כמה 'עקיצות' מושחזות על אמיתות היהדות לעומת הנצרות, ואז הפתיע אותו הכומר באמרו: "אני יהודי".

כעבור כמה ימים חל חנוכה. לקראת הנר השלישי יצא הרב הולצברג לסקווירה, אל בית הכומר.

הדרך לקצה העיירה, שבה שכן הבית, הייתה מלאה מהמורות ומכשולים. שלג רב הצטבר על הכבישים והקשה את הנסיעה בהם. הרב הולצברג נאלץ

ויקטור נדהם. "מה אמרת?", שאל כלא מאמין.

"אני יהודי", חזר הכומר ואמר. "אמי הייתה יהודייה". את מלאכת הדבקות המודעות באותו יום זנח ויקטור לגמרי, ומיהר לשוב אל הרב הולצברג, לעדכן אותו בדיעה המרעישת.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

פילוסופיה מול קבלה

בימות המשיח יועבר הרע מן העולם וכל ה'קליפות' יאבדו, כפי שנאמר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ". אחת מאותן 'קליפות' היא 'קליפת יוון', שאת הניצחון עליה אנו חוגגים בימי החנוכה.

תורת החסידות, העוסקת ברובד הפנימי של הדברים, מסבירה כי האומות שהתייצבו כנגד עם ישראל ייצגו כוחות רוחניים המתנגדים לקדושה. מאחורי העם העמלקי עומדת 'קליפת עמלק', ומאחורי היוונים מסתתרת 'קליפת מדיין'. שכן לכל דבר המתחולל בעולם הזה יש שורש רוחני, שמניע את התהליכים בעולמנו. הכוח הרוחני שבא לידי ביטוי בפעילותו של עמלק – זו 'קליפת עמלק', והכוח הרוחני שעמד מאחורי מלחמת היוונים – זו 'קליפת יוון'. מלחמת היוונים אינה מוגבלת אפוא לימי החשמונאים, אלא זו מלחמה מתמדת, שמתחוללת בנפש האדם, כנגד 'קליפת יוון' שבתוכנו.

עם כל הכבוד לשכל

על מהותה של 'קליפת יוון' נוכל לעמוד מתוך התבוננות במאבקם של היוונים בימים ההם. הם לא שללו את הרוחניות. להפך, יותר מכל אומה שקדמה להם פיתחו היוונים את הפילוסופיה ועסקו בשאלות מופשטות ועמוקות של מהות הבריאה והכוחות שמעליה. ודאי שלא התנגדו שיהודים יעסקו בתורה ובחכמתה, שהרי ידעו להעריך חכמה ושכל. הלוא את התרגום הראשון של התורה יזם תלמי, המלך היווני, דווקא. מכאן שהתנגדותם לא הייתה לתורה עצמה, שאותה כיבדו והעריכו.

מלחמת היוונים התמקדה בעיקר כנגד היסוד האלוקי שבתורה. ליתר דיוק, הם לחמו בחכמת הקבלה האלוקית ויסודותיה, כפי שנמסרו לנו מאת הקב"ה עלידי משה רבנו. היוונים לא הסכימו לנקודת המוצא היהודית, שהיא האמונה. הם דרשו לרומם את השכל מעל הכול ולבחון כל דבר על-פי השכל הטהור.

חכמת הקבלה היא בבחינת "זה לעומת זה" מול חכמת הפילוסופיה היוונית. ההבדל בין השתיים מתבטא גם בשמן של החכמות האלה: החכמה היוונית נקראת 'פילוסופיה' – שכל, חכמה; ואילו חכמת ישראל נקראת 'קבלה' – הדגש הוא על הקבלה מהדור הקודם, על האמונה ביסודות שנמסרו ממש רבנו בהר סיני.

גישה זו סירבו היוונים לקבל. לדעתם השכל עומד מעל הכול. אך אנו, היהודים, איננו רואים בשכל את חזות הכול. חכמת הקבלה מוגדרת 'נקודה בהיכלא' – אמנם יש היכל של שכל והבנה, אבל הוא נרקם סביב ה'נקודה', שהיא האמונה. השכל יכול וצריך להבין ולדעת, אבל רק על-פי היסודות שנמסרו מדור לדור, החל ממה שנמסר מפי הגבורה בהר סיני.

יוונים בתוכנו

חנוכה, שבו נמצא פך השמן הטהור, מסמל את ניצחונה של חכמת הקבלה האלוקית על חכמת הפילוסופיה היוונית, ואת ניצחון הקדושה על 'קליפת יוון'. אך המאבק לא תם. הוא נמשך בכל הדורות, לובש צורה ופושט צורה. בכל זמן ובכל מקום עומדת לפני היהודי השאלה באיזו מידה הוא רשאי להשתמש במחשבה האנושית.

לא תמיד זו שאלה בין אמונה לאפיקורסות. לעתים מדובר בהתלבטות בין אימוץ פירושים מסורתיים ומקובלים, אך קשים להבנה, לבין פירושים מקובלים פחות, אך 'הגיוניים' יותר. אם ההבנה והשכל הם השולטים באישיותו של היהודי, הוא עלול לנטות מן הדרך הסלולה לטובת שכלו והגיונו. זה המאבק המתמיד נגד 'קליפת יוון' – נגד הנטייה להעדיף את השכל וההיגיון מן האמונה הצרופה.

הניצחון על 'קליפת יוון' הוא הקדמה לניצחון המלא של חכמת הקבלה בזמן הגאולה, שאז יתגלו סודות התורה לעיני כל בשר.

לצאת מהמכוננית ולבוסס בשלג.

לבסוף הגיע ליעדו. הוא נקש בדלת והופתע לגלות כי בבית מכונסים עשרות מבני קהילתו של הכומר. אך במהרה התעשת והציע לכומר להדליק חנוכייה. רבה הייתה תדהמתו כשהאיש ניאות ברצון. הוא חבש כיפה לראשו, בירך והדליק את הנרות. הוא אף הזמין את הקהל הגוי להצטרף לשירת 'הנרות הללו'. אחר כך האזינו כולם לדברים קצרים שנשא הרב הולצברג על מהות החנוכה.

עיני הכומר נצצו. הוא היה נרגש מאוד. כשסיים הרב הולצברג לשאת את דבריו, הפציר בו שישאר עוד. שעה ארוכה ישבו ושרו שירי מסורת יהודיים, ומתוך כך התפתחה שיחה ממושכת בין הכומר לרב, והכומר ביקש לשמוע עוד ועוד על החג היהודי.

קודם שנפרדו הזמין הרב הולצברג את הכומר להשתתף בליל הסדר בביתו. הכומר הנרגש קיבל את ההזמנה ברצון, ואכן, בבוא חג הפסח התייצב בבית הרב ובאמתחתו צנצנת דבש וסלסילת ביצים...

לאורך כל הסדר בלע האיש בשקיקה כל הגה שיצא מפי הרב. הוא קרא בעיון את ההסברים בהגדה, המתורגמת לרוסית, ולאחר מכן סיפר בהתרגשות כי כל הלילה לא עצם עין מרוב התרגשות לקראת האירוע.

המפנה באורח חייו של הכומר היה דרמטי. הוא החליט לזנוח את הכמורה, לנטוש את המעריצים הרבים ששיחרו לפתחו וראו בו מורה ומנהיג, ולדבוק ביהדותו. המפנה היה כרוך בקשיים רבים, אך אלו לא הרתיעו אותו. הרב הולצברג הביט בהערצה באיש שנטש קריירה מפוארת, עמדת כוח ויכולת השפעה על המונים, ונהפך ליהודי אלמוני.

בכל יום גילה הרב הולצברג מחדש עד כמה הכומר רציני במהפך שחווה. האיש פנה אל הרב וביקש להיות תלמידו. בצימאון שאינו יודע גבול בלע כל מילה. הוא החל ללמוד חומש והלכה ולתרגל מצוות מעשיות. הניח תפילין בכל יום ואף החל להתכונן להכנסתו בבריתו של אברהם אבינו. הוא בחר בשם אברהם.

בנר השלישי של חנוכה בשנה שלאחר מכן שב הרב הולצברג אל ביתו של אברהם, הכומר לשעבר, שנעשה יהודי גלוי. השניים הביטו בנרות הדולקים ובמסר הנצחי שהם מפיצים: את האור הזה, אור הנשמה היהודית, אי אפשר לכבות.

(על-פי 'בהשגחה פרטית', בהוצאת 'לדורות', והשלמת פרטים מפי הרב)

חנוכיות עם נשמה

האור. חנוכה בעבורי הוא חג שמחבר אותנו למסורת הדורות."

במוזאון גוש קטיף תוצג בחנוכה תערוכת חנוכיות שמאחוריה עומד דייב (דוד) פייקין, ממושב תימורים. הוא בן 86, לאורך ימים ושנים טובות, אך חיכוך ושמחת החיים שלו ניכרים לאורך כל השיחה הנעימה. כבר עשרות שנים יש לו תחביב: לבנות בכל שנה חנוכייה ייחודית.

"כשעלינו לארץ מדרום אפריקה, בשנת 1951", מספר דייב, "הייתי כבן עשרים. זכינו להיות ממקימי היישוב תימורים, בתחילה בעמק יזרעאל ולאחר מכן עברנו ליד קסטינה בדרום", הוא אומר בנימה נוסטלגית.

חנוכיית השחרור

על שולחן העץ בביתו עומד מבחר מהחנוכיות פרי עמלו, ממתינות למעבר למוזאון שמנציח את גירוש תושבי חבל עזה. אנו מבחינים בחנוכייה עם הכיתוב ירושלים באנגלית, שאותה בנה אחרי מלחמת ששת הימים. ויש חנוכייה עם מגן דוד בדמות חסידים.

"במשך השנים חילקתי את החנוכיות לילדים ולנכדים", הוא מספר. "בבית נשאר לי כמה עשרות מהחנוכיות שייצרתי, והשנה החלטתי להעניק אותן לתצוגה במוזאון גוש קטיף". תערוכת החנוכיות תוצג בקומת התערוכות במוזאון, המאפשרת לאמנים ויוצרים להציג את יצירותיהם.

המשפחה הייתה

לפרנסתו הקים מפעל רהיטים, אך בכל שנה, בהתקרב ימי החנוכה, נהג לבנות חנוכייה מחומרי המפעל. "אני לא יכול להסביר את המשיכה שהייתה לי", הוא אומר. "כמה שבועות לפני חנוכה הייתי מתחיל לתכנן את החנוכייה שאבנה באותה שנה".

בהגיע נר ראשון היה מתרגש לחנוך את החנוכייה החדשה בחברת בני משפחתו: "היינו מדליקים את החנוכייה, בעלת הצורות והמוטיבים שהשתנו משנה לשנה. זה כבר היה טבעי אצלנו, שבני המשפחה היו מחכים לראות את החנוכייה החדשה. זו הייתה הדרך האמנותית שבה בחרתי להנחיל להם את ימי

חיבור לשורשים

החנוכיות שלו יצרפו לחנוכיות ייחודיות אחרות במוזאון, כמו חנוכיית הפצמ"רים, הבנויה מחלקי פצצות מרגמה שפגעו ביישובי גוש קטיף. את החנוכייה בנה גדעון ריבלין הי"ד, רכז הביטחון של היישובים, שנרצח במארב מחבלים חודשים אחדים לפני העקירה. עוד

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

להדליק או להמתין

שאלה: כיצד יש לנהוג כאשר האב חוזר הביתה בחנוכה בשעה מאוחרת, האם על בני המשפחה להמתין לו או שידליקו בעצמם?

תשובה: עיקר המצווה היא "נר איש וביתו". בזמננו קשה לקבוע מתי סוף זמן ההדלקה, שבלשון חז"ל הוא כאשר "כלתה רגל מן השוק". ברוב המקומות עד השעה 11 בלילה, עדיין בני'אדם מתהלכים ברחוב. לכן אם האב חוזר לפני שעה זו, ימתינו לו (הן מפני שעיקר החיוב עליו, הן מצד כיבוד אב) ולא ידליקו עד בואו. מובן שהוא רשאי להורות להם להדליק בזמן, אך לכוון שלא להוציא, כדי שיוכל לברך בעצמו (על-פי הפוסקים האשכנזים).

בקהילות אשכנז, שבהן גם הילדים מדליקים, אם הגיע מוקדם יותר זמן השינה של אחד הילדים,

ידליק הילד קודם לכן את החנוכייה שלו, ימתין מעט, ואז ישכב לישון.

אם התאחרה השעה והאב טרם הגיע, ידליק בן שהגיע למצוות, ואם אין כזה - תדליק האם בברכה בעבור כל בני הבית (שאינם מדליקים בעצמם), ויכוונו שלא להוציא את האב ידי חובתו, כדי שיוכל להדליק בעצמו בהגיעו הביתה.

כשיגיע האב הביתה ידליק בחנוכייה שלו בברכה גם אם כל בני הבית ישנים.

על-פי ילקוט יוסף עליו לצאת ידי חובה בהדלקת בני ביתו ואין הוא יכול לברך בנפרד.

מקורות: סי' תער"ב, משנ"ב בשעה"צ ס"ק יז. נטעי גבריאל הל' חנוכה פ"ג סי"ד-ט"ז ופ"ט ס"ח ואילך, ובהערות. שו"ת אגרות משה או"ח ח"ד ס"ט קה. ילקוט יוסף ח"ה עמ"ר רי. רכד. תודה לרב לויצחק הלפרין מירושלים.

דייב בביתו, עם כמה מהחנוכיות שבנה

חנוכייה מעניינת במוזאון נבנתה מחלקי אבנים מבתים שנחרבו בגוש. בנה אותה האמן אליהו אדינוב, מנווה דניאל, כדי לסמל את הצמיחה מתוך החושך דווקא.

דייב התקרב בשנים האחרונות למסורת ישראל. בכל יום שיש הוא מקפיד לגשת לאחד מדוכני התפליין בקריית מלאכי, להפשיל שרוול ולהניח תפליין. "אנחנו צריכים לזכור את הניסים ולהתחבר לשורשים שלנו", מסכם דייב. "חשבתי שאין מקום מתאים מהמוזאון, שמנציח יישובים שהיו סמל של התיישבות בארץ ישראל, להצגת החנוכיות שבנית, שמסמלות בעיניי את המשכיות עמנו".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

מבט לאחרית הימים

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
  - כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?
- לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יופי של סיפורים

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020

